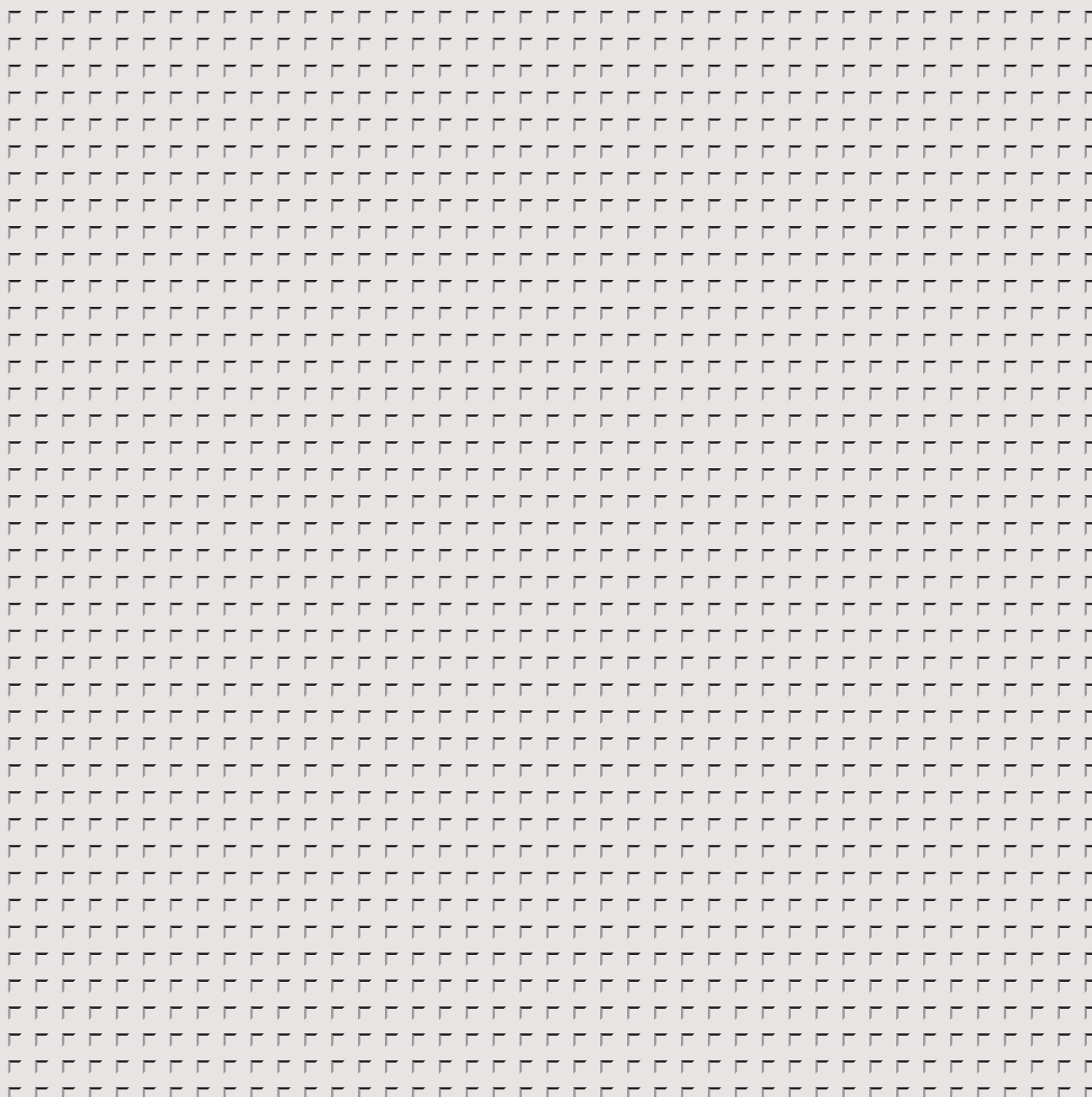

2012

ÅRSRAPPORT

INNHold

1	NORSK FORM I 2012
5	DESIGN OG SAMFUNN
11	ARKITEKTUR OG SAMFUNN
21	PROGRAM, UTSTILLING, UNDERVISNING OG KOMMUNIKASJON
41	AKTIVITETSOVERSIKT 2012
53	OM NORSK FORM
57	REGNSKAP 2012

1.

NORSK FORM I 2012

«GJENNOM 20 ÅR HAR
VI ARBEIDET MED Å ØKE
BEVISSTHETEN OM KVALITET
I DESIGN OG ARKITEKTUR
I DET OFFENTLIGE ROM.»

Design og arkitektur får en stadig større plass i det norske samfunn. Det ser vi blant annet av den store etterspørselen av Norsk Forms arbeid og aktiviteter, og en økning av medieomtale på over 60 prosent siden året før. I 2012 har Norsk Form initiert, arrangert og gjennomført en rekke prosjekter for å formidle betydningen av design og arkitektur for samfunnsutviklingen. Flere av disse viser at fagområdene design og arkitektur er knyttet tett sammen, fordi de begge tar utgangspunkt i formgivning av våre fysiske omgivelser. I byutviklingsprosjekter gjennom vårt Bylab-arbeid ser vi nytten av designmetode og prosessenkning, og i prosjektene som utføres i Statens designkonkurranse ser vi hvordan både tjenester og fysiske rammer best tilrettelegges for å imøtekomme og tjene befolkningens behov.

Anniken Thue, styreleder
Andreas Vaa Bermann, direktør

Et av de største enkelttiltakene var utstillingen om Norsk Forms utviklingsprogram Design uten grenser som ble vist på DogA høsten 2012, med tilknyttede program og konferanser. Utstillingen ble godt besøkt, programmet ble bedre kjent både nasjonalt og internasjonalt og fikk svært positiv respons. «Jeg nøler ikke å si at dette er utviklingssamarbeid som virker!», sa utviklingsminister Heikki Holmås i sin åpningstale.

Norsk Forms viktige oppgaver, ansvar og posisjon i det norske samfunnet har blitt utfordret og tydeliggjort i diskusjonen om et styrket samarbeid eller eventuell sammenslåing av Norsk Form og Norsk Designråd. På initiativ fra Kulturdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet avleverte institusjonene en felles utredning. Som del av dette ble det anbefalt at Norsk Form bør overta styring og drift av DogA Norsk Design- og Arkitektursenter. Etter videre dialog med departementene så Norsk Form dette i et større perspektiv og foreslo å nedlegge institusjonene for å etablere en ny, samlet institusjon. Formålet er å fremme design og arkitektur både i et kulturelt, samfunns- og næringsmessig perspektiv.

Norsk Form ble etablert på initiativ fra Kulturdepartementet i desember 1992. Gjennom 20 år har vi arbeidet med å øke bevisstheten om kvalitet i design og arkitektur i det offentlige rom. Det er en betydelig historie som kan fortelles om hvordan Norsk Forms innsats gjennom disse årene har bidratt til å bedre menneskers livskvalitet, hverdag og økt kvalitet i de fysiske omgivelser. Resultatene og aktivitetene i 2012 blir et nytt kapittel i denne historien.

Foto: Maria Storli

7. JUNI BLE DET ARRANGERT
EN RULLESTOLBASKETKAMP
MELLOM SPILLERE FRA
VÅLERENGA BASKET OG
RULLESTOLPRODUSENTER FRA
GUATEMALA SOM HAR ARBEIDET
MED NORSK FORMS PROSJEKT
DESIGN UTEN GRENSER.

Norsk Form samarbeider med UNICEF om utvikling av datamaskiner for ungdom i Uganda. Her fra feltarbeid i Kamwokya. Foto: Per Endre Skårvik

2.

DESIGN OG SAMFUNN

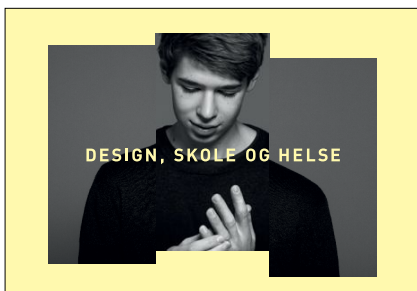
Norsk Form organiserer designarbeidet under fanen *Design og samfunn*. Gjennom forbildeprosjekter utvikler Norsk Form designfeltet, påvirker samfunnet og formidler designfagets muligheter i et samfunnsperspektiv. Norsk Form vil vise hvordan design kan bidra til kvalitet, nytenkning og tverrfaglig samarbeid for fellesskapets utvikling og bærekraft.

VIKTIGSTE RESULTATER I 2012

- Design uten grenser har inngått viktige prosjekt-samarbeid med to av de største aktørene i FN-systemet, UNICEF og WFP (World Food Programme).
- Statens designkonkurranse *Design, skole og helse* ble forankret som et pilotprosjekt på Rosthaug videregående skole samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet, og fikk egen post på statsbudsjettet.
- Norsk Form og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo etablerte i 2012 et faglig samarbeid under tittelen *Designlab for samfunnsinnovasjon*.
- Statens designkonkurranse i 2010, *Design og helse*, ga i 2012 konkrete resultater ved å fremme tjenstedesign som et viktig effektiviseringsverktøy for offentlig tjenester.
- Norsk Form bidro til at OSL benytter tjenstedesign for å forbedre de 22 000 000 reisendes opplevelser når de besøker Norges største flyplass.

STATENS DESIGNKONKURRANSE DESIGN, SKOLE OG HELSE

Yrkesfaglige elever ved Rosthaug videregående skole i Buskerud er samarbeidspartnere i Statens designkonkurranse. Foto: Hilde Unosen

Design, skole og helse var tema for Statens designkonkurranse, som ble forberedt høsten 2012. Design: Sletten & Østvold

Statens designkonkurranse – *Design, skole og helse* ble utviklet og forankret hos prosjekteiere og samarbeidspartnere. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) øremerket 850 000 kr til Statens designkonkurranse på statsbudsjettet for 2013. HOD og Helsedirektoratet gikk inn som avsendere av konkurransen sammen med prosjekteier, Buskerud fylkeskommune, som gikk inn med 200 000 kr. Konkurransen har sterk forankring i skolesektoren på fylkesnivå gjennom Ny GIV-satsingen i Buskerud. Det ble utviklet et konkurranseprosjekt.

En rekke samarbeidspartnere har blitt tilknyttet prosjektet, blant annet Nasjonalt kunnskapssenter for helsesektoren og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. Et samarbeid med forskningsprosjektet *Mot et kunnskapsbasert folkehelsearbeid i videregående skole* ved Høgskolen i Vestfold er etablert, og slik sikrer vi følgeforskning på effekten av tjenstedesignmetodikken. Dette vurderes som en styrke for prosjektet, og for designfagets utvikling samt som en anerkjennelse av metodikkens relevans som innovasjonsverktøy i offentlig sektor.

Utviklingsprosjektet, som skal gjennomføres på Rosthaug videregående skole i Modum kommune, er godt forankret i Buskerud fylke, hos skolens ledelse og i skolehelsetjenesten i Modum kommune. Målstyringsarbeidet er samkjørt mellom partene. Utlysningen ble forberedt på slutten av 2012, og var klar for utlysning 10. januar 2013.

STATENS DESIGNKONKURRANSE 2010 DESIGN OG HELSE

DiaHelse-prosjektet om diabetespasienter ble videreført i 2012. Foto: Eggs design og Blue Room

Prosjektene *Trygg og informert fra A til Å* ved Oslo Legevakt og DiaHelse i Drammen ble etter planen gjennomført i 2011. Gjennom 2012 har Oslo Legevakt, Drammen kommune og Vestre Viken helseforetak gjort seg ytterligere erfaringer med effekten av designprosjektene. Etter at det er blitt innført nye rutiner for å ta imot pasienter ved Oslo legevakt, opplever pasientene nå at de er bedre informert, og både de og pårørende har en større trygghetsfølelse. Endre Sandvik, direktør ved Oslo Legevakt, mener at tjenstedesignprosjektet har vært spesielt nyttig i lys av den nye Storbylegevakten som skal utvikles i Oslo. Prosjektet viser hvordan Oslo kommune kan benytte tjenstedesign i en omfattende omorganisering de nærmeste årene.

Prosjekteierne i Drammen og Vestre Viken har formidlet sine erfaringer lokalt og nasjonalt i året som har gått. Det er spesielt designmetodens relevans i arbeidet med å få reell brukerinnsikt som har vært utslagsgivende for helsepersonellet. Norsk Form har arbeidet aktivt for at Helsedirektoratet, som var avsender av Statens designkonkurranse 2010 *Design og helse*, skal videreføre erfaringer og metoder til andre kommuner som har behov for lærings- og mestringstilbud. Norsk Form har innledet dialog med Helsedirektoratet om en større satsing, der en overføring og oppskalering av flere av deres enkeltprosjekter på tjenstedesign ses i sammenheng. Gjennom Samhandlingsreformen skal store deler av lærings- og mestringsarbeidet overføres fra spesialisthelsetjenesten til kommunene.

DESIGNLAB FOR SAMFUNNSINNOVASJON

Norsk Form og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo etablerte i 2012 et faglig samarbeid under tittelen *Designlab for samfunnsinnovasjon*. Samarbeidet er etablert på bakgrunn av et behov for et bredere samlingspunkt for designfaglig kompetanse innen samfunnsinnovasjon og skal utvides til å inkludere flere partnere i 2013. Sammen med AHO deler Norsk Form også ut studentprisen *Design for Social Innovation*, to ganger i året.

DESIGN OG REISENDES OPPLEVELSER

OSL-prosjektet skal gi bedre reiseopplevelser for passasjerer på Gardermoen.

Som resultat av et samarbeid med Norsk Form, har Oslo lufthavn Gardermoen (OSL) tatt i bruk designverktøy og medvirkningsprosesser i utvidelsen av hovedflyplassen. Med hjelp fra designbyråene Steria og Eggs brukes designmetodikk til å forstå, ivareta og imøtekomme de reisendes behov. Målet for samarbeidet er at en bred målgruppe får erfare designede tjenester og dermed får en utvidet forståelse av designfaget.

BARNETRÅKK 2.0

Barnetråkk 2 skal kartlegge barns bevegelser i byer og tettsteder.

Barn og unges mulighet for deltakelse i samfunnsutviklingen er lovfestet, men i praksis begrenset av at det mangler gode verktøy for samhandling og innsamling av data fra denne gruppen. Norsk Form gjennomførte i 2012 et forstudie av en ny versjon av Barnetråkk, som er et digitalt verktøy for innsamling av data om barns bruk og opplevelse av byrommet. Første trinn i arbeidet skjedde i 2005-2006, da Norsk Form utviklet programmet. Registreringen skjer i regi av skolen og lagres rett inn i kartverkets GIS kart. 191 skoler har siden 2006 registrert barnetråkk. Den nye versjonen av Barnetråkk ligger til grunn for et utviklingssamarbeid mellom Norsk Form, UIB og Naturfagsenteret *Kart i skolen*. Prosjektet skal relansere Barnetråkk som en brukervennlig og nasjonalt tilgjengelig tjeneste og som grunnlovs-jubileumsprosjektet *Barnetråkk 2014*.

DESIGN UTEN GRENSER

Norsk Forms program Design uten grenser benytter brukerorientert design til å løse samfunnsutfordringer i utviklingsland. Dette øker sannsynligheten for å imøtekomme brukerens behov og skaper bærekraftige løsninger. Design uten grenser har i løpet av 12 år ledet og fullført 22 ulike designprosjekter. I tillegg til å lede designprosjekter i sør, organiserer Design uten grenser utveksling for designeren fra sør i norske bedrifter. Dette bidrar til en ytterligere styrking av den lokale designkompetansen i Design uten grensers samarbeidsland. Design uten grenser er administrert av Norsk Form og finansiert av Norad, Fredskorpset og Norsk Form.

Fra rullestolverkstedet i Guetamala.
Foto: Kjersti Gjems Vangberg

UTVIKLING AV SYSTEM FOR PENGEOVERFØRING

Karamoja-regionen i Nord-Uganda bærer preg av lange perioder med krig, tørke og ekstrem fattigdom. FNs Verdens Matvareprogram (WFP) har i en årrekke arbeidet med forebygging av sult i området. Gjennom programmet *Productive Assets*, som ble etablert i 2012, tilbyr organisasjonen jobb og kursing i matvaresikkerhet til lokalbefolkningen i bytte mot mat eller penger. Når WFP i 2013 utvikler et nytt pengeoverføringssystem, bidrar Design uten grenser med designkompetanse innen industri- og servicedesign.

DESIGN AV OFFENTLIGE DATAMASKINER

Kun åtte prosent har tilgang til internett i Uganda.
Foto: Kjersti Gjems Vangberg

Design uten grenser viderefører samarbeidet med UNICEF om utviklingen av offentlige datamaskiner for ungdom i Uganda. 78 prosent av befolkningen i Uganda er under 30 år, og bare åtte prosent av befolkningen har tilgang til internett. Utvikling av kommunikasjonsteknologi er viktig for å inkludere landets unge befolkning i den digitale fremtiden. I 2011 og 2012 bidro Design uten grenser til utviklingen av en datamaskin tilpasset målgruppen og den lokale konteksten. I 2013 videreføres samarbeidet, denne gangen med fokus på interaksjonsdesign. Ved hjelp av to designere innen interaksjons- og produktdesign skal Design uten grenser bidra til å utvikle et bruker-vennlig grensesnitt.

CODE RESULTATER

Høsten 2012 avsluttet Design uten grenser to prosjekter: samarbeidet med Transiciones om design av rullestol for barn i Guatemala og samarbeidet med Reco Industries om design av ny fruktjuice i Uganda. Begge prosjektene resulterte i økt kompetanse på design hos samarbeidspartnerne, gode produkter og viktige bidrag til utviklingen. I Guatemala er første serie av den nye rullestolen i produksjon, og i Uganda planlegges produksjonsoppstart av den nye fruktjuicen i løpet av 2013. Samarbeidet med Guatemala og Universidad Rafael Landivar / INDIS ble formelt avsluttet i 2012, og et tettere samarbeid med Makerere-universitet i Uganda ble opprettet.

Kjøpesentret Brotorvet i Stathelle var et av hovedobjektene i Norsk Forms prosjekt om kjøpesentre, som ble påbegynt i 2012. Foto: Ivan Brodey

3.

ARKITEKTUR OG SAMFUNN

Norsk Form organiserer arbeidet med arkitektur og by- og stedsutvikling under fanen *Arkitektur og samfunn*. Gjennom forbildeprosjekter og deltagelse i nettverk utvikler Norsk Form arkitekturfeltet og formidler arkitekturfagets muligheter i et samfunnsperspektiv. Målet er økt forståelse for at kvalitet i de fysiske omgivelsene er grunnleggende for samfunnsutvikling og livskvalitet.

VIKTIGSTE RESULTATER I 2012

- To prosjekter med barnefamilier i sentrum i Sarpsborg og Kongsberg er avsluttet og oppsummert i to rapporter. Disse utgjør status på feltet *Barn i by*, som Bylab har jobbet med siden 2009.
- Eksempelsamlingen *Uterom for en billig penge* ble utgitt av Bylab våren 2012. Samlingen viser frem gode uteromsprosjekter som er gjennomført på begrensede budsjetter, og skal fungere som inspirasjon for andre kommuner i Norge.
- Bylab-prosjektet *Kjøpesenter*, i samarbeid med Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, resulterte i studentprosjekter i flere norske byer som Moss, Haugesund, Harstad, Åndalsnes, Steinkjer og Hamar. Prosjektet har fått stor oppmerksomhet i media, og det er knyttet gode kontakter i inn- og utland.
- Norsk Form arrangerte konferansene *Arkitekturens samfunnsansvar*, *Status.nå 2012 – Norsk Arkitekturpolitikk* og *Fort nok, mange nok, gode nok?* om morgendagens omsorgsboliger. Det ble også arrangert frokostmøter, møteserien *Oslo Vokser* og samlinger i kommunenettverket *Helse og omgivelser*.

NORSK ARKITEKTURPOLITIKK

Arkitekturpolitikk handler om hvordan vi bygger samfunnet: hvordan vi planlegger, prosjekterer og bygger for å møte samfunnsutfordringer med bærekraftige løsninger og samtidig gir gode rammer for enkeltmenneskers livsløp. Norsk Form har et delegert ansvar for oppfølging av norsk arkitekturpolitikk. Arbeidet tar utgangspunkt i regjeringens dokument *arkitektur.nå* (2009). Som Kulturdepartementets rådgiver og operative enhet på feltet, har Norsk Form gitt faglige innspill til oppfølgingsarbeidet og til statlige og kommunale dokumenter og planer.

Norsk Form er en viktig stemme i den arkitekturpolitiske debatten, både som meningsbærer i ulike medier og som arrangør av og deltager i debatter og konferanser med arkitekturpolitisk relevans. I tillegg fremmer Norsk Form etableringen av lokale arkitekturpolitiske planer i norske kommuner. I 2012 deltok Norsk Form i debatten om lokal arkitekturpolitikk for bl.a. Trondheim og Haugesund, i tillegg til at vi engasjerte oss i at Oslo kommune måtte gjenoppta arbeidet med å utvikle en arkitekturpolitikk for hovedstaden. Norsk Form driver egne arkitekturpolitiske tiltak, som Bylab, og samarbeider i en rekke tiltak som Wildcard-ordningen, European og Oslo arkitekturtriennale.

Norsk Form og Kulturdepartementet arrangerte høsten 2012 symposiet *status.nå 2012* som gjorde opp status og bidrar til stake ut kursen for det videre arkitekturpolitiske arbeidet i Norge. En oppdatert rapport, *status.nå 2012/13*, publiseres i etterkant av konferansen. Konferansen fikk god oppslutning, og ble kommunisert i mange mediekkanaler.

I forkant av den nasjonale statuskonferansen arrangerte Norsk Form den nordisk konferansen *Arkitekturens samfunnsansvar*, i samarbeid med det norske formannskapet i Nordisk ministerråd ved Kulturdepartementet. Alle de nordiske landene var representert, og konferansen ble overført direkte via nettet. I etterkant av konferansen ble det arrangert et nordisk møte for de involverte i arbeid med arkitekturpolitikk i de nordiske landene.

BYLAB – NORSK FORMS RESSURSGRUPPE FOR BY- OG STEDSUTVIKLING

Bylab i Norsk Form arbeider blant annet med forholdene mellom fysisk og sosialt miljø.

Bylab konsentrerte sitt arbeid i 2012 om temaområder som er særlig relevante for små og mellomstore norske byer, med vekt på forholdet mellom fysisk og sosialt miljø: *Barn i by*, *Helse og omgivelser* og *Byrom og byliv*. Gjennom ulike praktisk rettede prosjekter formidler Bylab relevant, erfaringsbasert og konkret informasjon til kommunene.

Innenfor hvert temaområde utvikler Bylab et program med ulike prosjekter. Felles for dem alle er at de representerer problemstillinger flere byer kan kjenne seg igjen i, og at de formidles på en måte som gjør at andre kommuner enkelt kan finne stoff som er direkte relevant for utfordringer de selv står overfor. Flere prosjekter ble avsluttet i 2012, og nye prosjekter ble initiert: *Barn og unge i Gran til fots og sykkel* (samarbeid med Statens Vegvesen, Gran kommune), *Barnetråkk 2014* (samarbeid med Naturfagsenteret,

Kart i skolen ved Universitetet i Bergen), *Parkliv i Moelv* (samarbeid med Ringsaker kommune og Moelv idé- og næringsforening), og *Tverrkommunal gåstrategi* for Haugesund og Haugaland.

BYLAB-PROSJEKT: BARNEFAMILIER I SENTRUM – SARPSBORG

Norske byer vokser, og for at veksten skal være bærekraftig, må byene fortettes. For å unngå alderssegregerte byer må også barnefamilier bosette seg i sentrale områder. Men er byfortetting forenlig med barnefamiliers behov? Erfaringer fra Oslo forteller oss mye om barnefamiliers ønsker og bosettingsmønster i større byer, men mekanismene som styrer barnefamiliers valg, ser ut til å være annerledes i de mindre byene. Bylab gjorde derfor en undersøkelse av barnefamiliers boligvalg i en mellomstor norsk by i vekst. Resultatene er samlet i rapporten *Barnefamilier i sentrum, familiers preferanser og kommunens virkemidler*, og er en studie av Sarpsborg. Funnene i undersøkelsen viste blant annet at kommunen har stor innvirkning på enkelte beboergruppers valg av bosted. Rapporten viser hvilke ønsker og behov barnefamilier har når de velger bolig, hva som skal til for at de bosetter seg i sentrum og hvilke virkemidler kommunen har for tilrettelegging. Med bakgrunn i undersøkelsen tilbyr rapporten verktøy for kommuner som ønsker å trekke flere barnefamilier til sentrum. Rapporten fungerer også som en inspirasjonskilde med referanser og praktisk informasjon om hvordan en tilsvarende analyse kan gjennomføres i andre kommuner.

BYLAB-PROSJEKT: BARNEFAMILIER I SENTRUM – KONGSBERG

Norsk Form har i perioden 2009 – 2012 fulgt Kongsberg i arbeidet med ny sentrumsplan, et arbeid som har store ambisjoner på vegne av barnefamilienes bosettingsmønster. Arbeidet er nå oppsummert i en rapport, som trekker ut erfaringer fra prosessen med blick på hvordan kommunen kan planlegge for å få barnefamilier til sentrum.

Rapportens tema er de store grepene som en bykommune må gjøre for å få barnefamiliene i byens sentrale områder til å bli boende og nye familier til å flytte inn, samt en oppsummering av forskning på feltet. Rapporten er av generell karakter med overføringsverdi til andre kommuner i Norge.

BYLAB-PROSJEKT: UTEROM FOR EN BILLIG PENGE

Rundt omkring i landet finnes mange uterom som er bygget for en gunstig pris. Bylab og Senter for Byøkologi har grepet fatt i et knippe av disse og presenterer dem i rapporten *Uterom for en billig penge*. Samlingen er ment som inspirasjon og læring for andre kommuner i Norge. Gode uterom og møteplasser for byens borgere er noe alle kommuner ønsker, men med knapphet på kommunale midler kan store, kostbare uteromsprosjekter være vanskelige å gjennomføre. Rapporten inneholder i alt 7 eksempler på uterom for en billig penge.

BYLAB-PROSJEKT: KJØPESENTER

Det ble innledet et samarbeid om et kjøpesenter-prosjekt mellom Norsk Form og AHO i 2012. Blant prosjektene var Metrosentret i Lørenskog. Foto: Ivan Brodey

Etablering av kjøpesentre kan få store konsekvenser. Dersom man skal ha kjøpesentre, må det plasseres og utformes på en måte som bidrar til å skape gode byer og gode tettsteder. Bylab har samarbeidet med Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO), institutt for urbanisme og landskap, om et kjøpesenterprosjekt tilknyttet undervisningen. Hensikten har vært å finne en arkitektur og en lokalisering av kjøpesentre som ikke tømmer byer og tettsteder for handelsvirksomhet og slik legger sentrum øde. Sentrums-integrerte kjøpesentre i Liverpool, Bristol, Birmingham, Reading og London ble besøkt og studert. Prosjektet resulterte i studentprosjekter i flere norske byer: Moss, Haugesund, Harstad, Åndalsnes, Steinkjer og Hamar. Vi var på en lærerik studietur i England. Norsk Form har arbeidet systematisk for å fremme en diskusjon om hvordan kjøpesenteret påvirker byene våre, og prosjektet har fått mye oppmerksomhet i media.

Samarbeidet med AHO ble avsluttet 2012, men kjøpesenterprosjektet fortsetter med utstilling, konferanse og annet i 2013.

BYLAB-PROSJEKT: MORGENDAGENS ELDRE – HELSE OG OMGIVELSER. TVERRSEKTORIELT KOMMUNENETTVERK

Hvilke omsorgsboliger bygger vi for våre eldre?
Foto: Halvor Næss

Det har blitt gjennomført to nettverkssamlinger i 2012. I april var Rissa kommune vertskap, og i november ble samlingen avholdt på DogA i Oslo. Begge samlingene gikk over to dager og var svært vellykkede både med hensyn til innhold og gjennomføring. I forbindelse med samlingen i Oslo ble det også avholdt et åpent frokostmøte med ca 60 eksterne deltakere. Det har blitt publisert en rapport utarbeidet av SINTEF om erfaringer fra etableringen av to nye omsorgssentre. I tillegg utvikles verktøy for hvordan kommunene kan arbeide tverrsektorielt med bedre planlegging av helse- og omsorgsbygg.

BYLABS NORD-NORGE-TURNÉ

Bylab dro på Nord-Norge-turné for å presentere Norsk Form og etablere flere kontakter i landsdelen. Reisen gikk til Bodø, Harstad, Narvik, Tromsø og Alta. Det ble etablert et samarbeid med Harstad i tilknytning til kjøpesenterprosjektet. Reisen ble formidlet i lokale medier i hver by og region, gjennom foredrag og møter i hver by.

DOGA-STEINEN

DogA-stenen ble umiddelbart et populært bymøbel ved Akerselva. Foto: Sverre Gunnar Haga

I august fikk Oslo et nytt byparkmøbel ved Akerselvas bredder. 40 tonn stein ble løftet på plass utenfor DogA Norsk Design-og Arkitektursenter, og et mangeårig prosjekt fikk en vakker avslutning. Det er billedkunstneren Guro Giske som har utformet DogA-stenen, i samarbeid med elever i Oslo-skolen. De har utformet tegn, som så er sandblåst inn i overflatene i larvikittstein. Hensikten med utplassering er en del av transformasjonen av Akerselva som et byutviklingsområde. Norsk Form har initiert prosjektet, som er muliggjort i samarbeid med Sparebankstiftelsen, DnB NOR, Tine, DogA og eiendoms-selskapet Aspelin Ramm AS.

Fylkes utdanningsspillet Utdanningsavdelingen

Foto: Norsk Form

FRA WORKSHOP MED
STATENS DESIGNKONKURRANSE,
DER ROSTHAUG VIDeregående
SKOLE ER PILOTPROSJEKTET.

ROST
Knut

Nivå inndeling

Tilrette

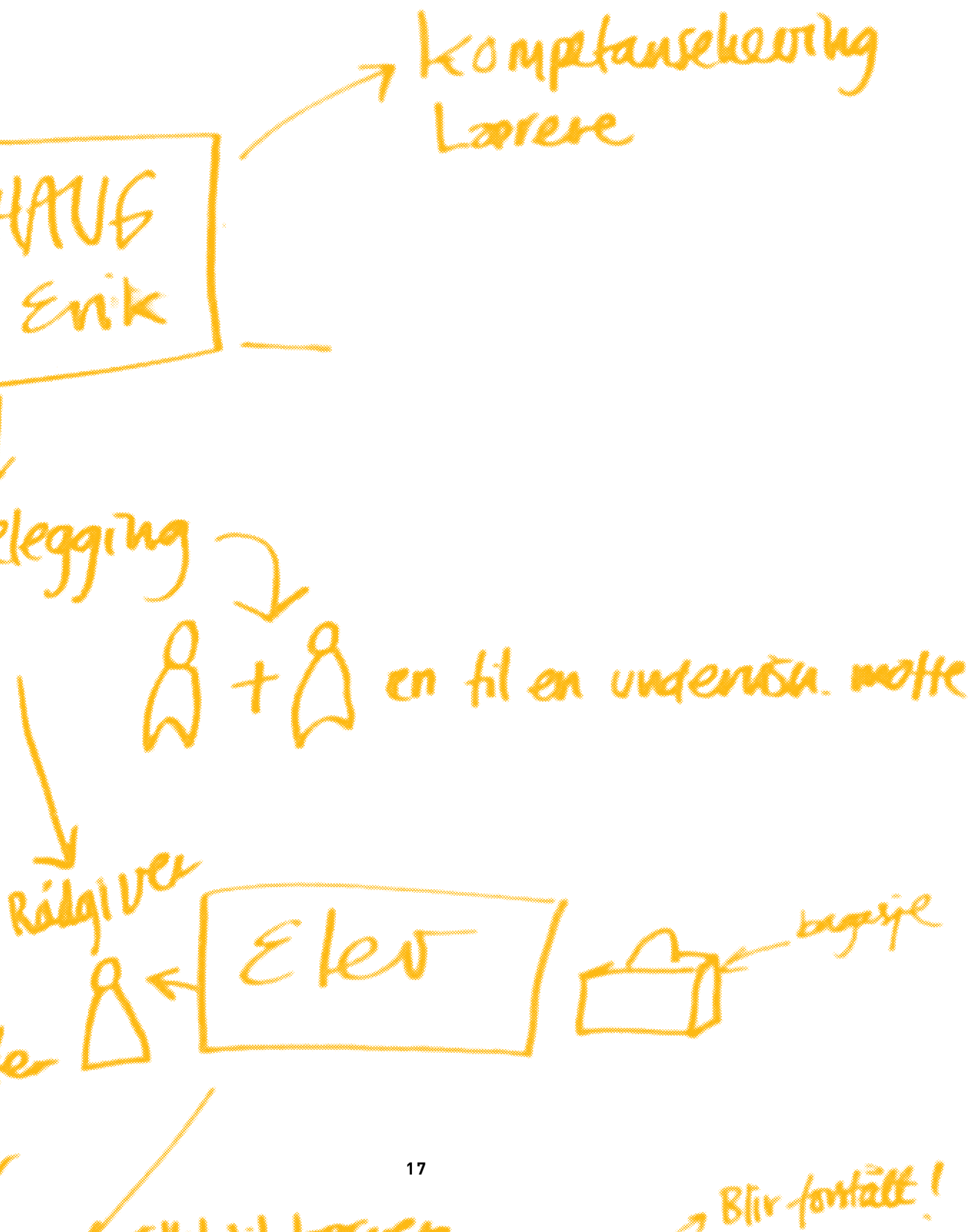
oppstøtt
Samtaler

- kontakttapper
eller
foreldre

- godt foretatt
Rusthø 12/1 for godt
forutsett

relasjons-
bygging

- Avslutningssamtale
- oppstøttssamtale
trygghet

OSLO ARKITEKTURTRIENNALE

Grunnlaget for neste Oslo arkitekturtriennale ble lagt høsten 2012. *Bak den grønne døren* er tittelen på festivalen. Kuratorer er det belgiske teamet Rotor (bildet).

Oslo arkitekturtriennale (OAT) skal være Nordens viktigste arena for formidling og debatt om arkitektur og byutvikling og skal samarbeide med fagmiljøer lokalt og internasjonalt. Triennalen skal være et møtested for profesjonelle aktører, beslutningstakere, presse og publikum fra inn- og utland. Foreningen Oslo arkitekturtriennale består av Oslo Arkitektforening, Norske arkitekters landsforbund, Oslo Teknopol, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design og Norsk Form. Oslo arkitekturtriennale er avhengig av offentlig og privat støtte, med Oslo kommune og Kulturdepartementet som etablerte bidragsytere.

Norsk Form har ansvar for OATs sekretariat, og har i 2012 bidratt vesentlig til prosjektledelse og daglig ledelse, programutvikling og planlegging for OAT 2013, som er den femte arkitekturtriennalen som arrangeres i Oslo. I 2012 samarbeidet Norsk Form og Oslo arkitekturtriennale om møteserien *Oslo vokser* med fem ulike temamøter.

BYUTVIKLINGSDEBATT MED TAB

Tverrfaglig Arena For Byutvikling, TAB, er et diskusjons- og formidlingsforum for byutvikling i Oslo. TAB består av Oslo kommune ved Plan- og bygnings-etaten, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Universitetet for miljø og biovitenskap ved Institutt for landskapsplanlegging, Oslo Arkitektforening og Norsk Form, som også har sekretariatet.

Hovedaktiviteten er den årlige konferansen i Oslo rådhus, som er et samarbeid med Byutviklingskomiteen i Oslo. Konferansen er et viktig forum for byutviklingsdebatt mellom politikere og utøvere, og samlet 120 deltakere i juni. Temaet var *Hvor er millionbyen?* og innleggene handlet om Oslo, som er en av de raskest voksende byene i Europa og som om få år vil passere 1 million innbyggere.

WILDCARD-SATSNINGEN

Wildcard er et 3-årig satsningsprogram som skal bidra til nyskaping og mangfold i arkitekturfeltet. Ulike prosjekter skal gi grobunn til arkitekturens underskog, og konkrete tiltak skal få unge, små og mindre etablerte fram i lyset og inn på oppdragsmarkedet. Wildcard-satsningen styres i et samarbeid mellom Norske arkitekters landsforbund (NAL) og Norsk Form, finansiert av Kulturdepartementet med prosjektledelse i NAL. I 2012 ble det samlet registrert 87 kontorer i Wildcard-listen. Det har vært gjennomført møter med aktuelle prosjektpartnere, og det har blitt etablert samarbeid med ulike byggherrer om gjennomføring av arkitektkonkurranser for Wildcard-kontor. Innen kompetanseutvikling og nettverksbygging har det blant annet blitt gjennomført to Wildcard-kvelder med faglig og sosialt program. I mai ble det etablert en mentorordning, der 21 erfarne arkitekter meldte seg som mentorer.

Norsk Forms direktør Andreas Vaa Bermann deltok under åpningsfesten for Your Street Risør i juni. Foto: Beyond Risør

YOUR STREET RISØR

Your Street er et konkurransekonsept som er utviklet av Design Indaba i Sør-Afrika. Byens befolkning og profesjonelle utfordres til å bidra til forbedring av lokalmiljøet ved å foreslå konkrete prosjekter som kan implementeres i offentlige rom. Vinnerprosjektene skal gjennomføres etter offentlig lansering.

Norsk Form inngikk i 2012 et samarbeid med Design Indaba, Risør kommune og Beyond Risør for å utvikle Your Street: Risør som et pilotprosjekt for norske byer. Norsk Form er ansvarlig for å tilpasse konseptet til norsk kultur og mindre byer, gi faglige innspill til de lokale prosessene og være jury medlem og jurysekretariat. Konkurransen gjennomføres i 2013.

Elever fra Fagerborg videregående skole var blant 360 elever som fikk arkitekturundervisning hos Norsk Form i 2012. Foto: Marte Marstrand

4.

PROGRAM, UTSTILLING, UNDERVISNING OG KOMMUNIKASJON

Norsk Forms programvirksomhet skal nå et bredt sammensatt publikum, og formidle faglig oppdatert kunnskap om design og arkitektur i et samfunnsmessig perspektiv. Aktivitetene skal relateres til Norsk Forms prosjekter, utstillinger og aktuelle debatter innen fagene. Programvirksomheten er en viktig faktor for å trekke publikum til DogA Norsk Design- og Arkitektursenter og for å skape en levende og aktuell debattarena for design- og arkitekturfeltene i Norge.

VIKTIGSTE RESULTATER I 2012

- Kritikerroste og godt besøkte utstillinger på DogA – deriblant *Avgrunnen – byer i forfall* og *Design uten grenser – skaper endring*.
- Internasjonal designkonferanse på DogA med foredragsholdere og deltakere fra 21 nasjoner.
- Et omfattende sideprogram til utstillingene på DogA, deriblant debatter, foredragskvelder, konferanser, seminarer og fagkvelder både på DogA, nasjonalt og internasjonalt. Videre helgeprogram for barn og familier og undervisning for barn og unge, og oppstart av nye programserier.
- Utstillingen *Detour ASIA* i Seoul i Korea, med svært god medieomtale i sørkoreansk presse.
- 62 prosent økning i antall medieomtaler.

DOGA NORSK DESIGN- OG ARKITEKTURSENTER (DOGA)

Velkommen til DogA! I resepsjonen og i butikken møter du vår hyggelige kollega Gro Jaiteh.
Foto: Sverre Gunnar Haga

DogA eies av Norsk Form og Norsk Designråd og drives gjennom et eget selskap, DogA. Selskapets oppgave er å legge forholdene til rette for at eierorganisasjonene kan utøve sin faglige virksomhet på best mulig måte ved å koordinere de interne og eksterne aktivitetene i senteret. DogA er ansvarlig for utleie av utstillings- og konferanselokaler og for drift av senter, butikk, kafe, sentralbord- og resepsjonstjenester.

Norsk Form bidrar til å fylle DogA med debatter, konferanser, seminarer, utstillinger og annet fagprogram og aktivitet, i tillegg til eksterne leietakere og program og aktiviteter fra driftsselskapet og Norsk Designråd. Totalt antall besøkende på DogA var 49.073 personer i 2012.

DEBATTER, HELGEARRANGEMENTER OG SEMINARER

Norsk Form vil løfte DogA som publikums- og fagarena. De siste to årene har Norsk Forms økte satsing på arrangementer medvirket til publikumsøkning. Norsk Form arrangerte en rekke debatter, panelsamtaler, helgearrangementer, seminarer, konferanser, foredragskvelder, boklanseringer, samarbeidsprosjekter mm – primært i Oslo og på DogA, men det ble også gjennomført arrangementer på Lillehammer (under Litteraturfestivalen med temaet *Penger*) og i Bergen.

Det internasjonale programmet var blant annet knyttet til vandrestillingen *Detour* i Seoul, og fagprogram i Berlin og Lyon.

Viktige formål med arrangementene er å skape møteplasser, gi opplevelser og kunnskap, åpne for samtale og diskusjon og å gi fagfolk og et allment publikum økt innsikt i fagområdene design, arkitektur og byutvikling i et bredt samfunnsperspektiv.

BABYVANDRINGER

BaByvandringene til Norsk Form er populære tiltak. Her fra en vandring på Ammerud.
Foto: Matti Lucie Arentz

I samarbeid med Oslo Museum inviterte Norsk Form til åtte trilleturer med kulturelt påfyll i 2012. Deltagerne på BaByvandringene fikk innføring blant annet i fjordbyen Bjørvika, Nydalens forvandling, livet langs Akerselva og Frognerparkens severdigheter. BaByvandringene har fokus på områdenes arkitektur, omgivelser og historie. Turene er gratis og varer en time. 230 voksne deltok på trilleturene.

UNDERVISNING FOR BARN OG UNGE

Interessen for arkitektur og design er stadig økende, men som oftest er det trender, moter og forbruksreportasjer som preger mediene. Norsk Form inviterer skoleklasser og elevgrupper til DogA for å arbeide med grunn-elementene i arkitektur og design. Vi legger vekt på formidling av arkitektur og design i et samfunnsmessig perspektiv. FORMlab er Norsk Forms verksteder for barn og unge.

Det ble det arrangert 14 arkitekturverksteder for 360 elever i ungdomsskolen og den videregående skolen. Det ble arrangert arkitekturverksted for elever på 9. trinn i Lørenskog. Sammen med DogA arrangerte Norsk Form tre uker med sommerleir for barn fra 8 til 12 år. Totalt deltok 91 barn på sommerleir.

1100 elever og ca 80 lærere deltok på faglig omvisning/workshop i utstillingen *Design uten grenser – skaper endring*. På verksted for barn og familier ble det i løpet av 11 søndager arrangert verksteder med til sammen 130 barn. Det var også danseworkshop for barn og unge fire søndager, med til sammen ca 90 deltakere.

Fagerborg videregående skole på arkitektur-
verksted med Norsk Forms Alf Howlid.
Foto: Marte Marstrand

LÆRERKURS I DESIGN OG ARKITEKTUR

Norsk Form tilbyr lærerkurs i design og arkitektur for å øke lærernes kompetanse. I tillegg spesialtilpasser vi kurs etter behov. Målgruppen er lærere i grunnskole og videregående skole. I 2012 arrangerte Norsk Form tre kurs for lærere fra skoler i østlandsområdet samt to dager med undervisning i arkitektur på Nansenskolen og ett lærerkurs i Berlin.

VILLA STENERSEN

Villa Stenersen ble høsten 2012 inkludert i nettverket *Iconic Houses*, en internasjonal stiftelse som skal fremme de 100 fremste modernistiske bolighusene i verden. Det ble arrangert omvisninger i villaen hver søndag fra mai til september, med 219 besøkende. Totalt besøkstall, inkludert bestilte gruppeomvisninger og utleie, var 574. På initiativ fra Norsk Form igangsatte Kulturministeren en utredning om en framtidig drift av Villa Stenersen.

Villa Stenersen er en av 100 modernistiske bolig
er i det internasjonale nettverket *Iconic houses*.
Foto: Steffen Aasland

NORSK FORMS PRISER

Norsk Form deler ut fire årlige priser: Hedersprisen, Jacob-prisen, Norsk Forms pris til unge arkitekter og Norsk Forms pris til unge designere. Tre unge formgivere i de to kategoriene arkitektur og design nomineres, hvorav en i hver kategori mottar prisene. Prisene skal motivere til kvalitet og nytenkning innen Norsk Forms fagfelt og fremme fagfeltenes posisjon i samfunnet.

JURY 2012

- Marianne Skjulhaug (juryleder) sivilarkitekt og Instituttleder ved Urbanisme og landskap, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
- Torbjørn Anderssen, møbeldesigner og interiørarkitekt, Torbjørn Anderssen Design
- Ingrid Haukeland, landskapsarkitekt og prosjektleder i Etat for plan og geodata, Bergen kommune
- Aslak Gurholt Rønsen, grafisk designer i Yokoland
- Leif Verdu-Isachsen, fagsjef i design i Norsk Form

Norsk Forms priser ble delt ut i september til tonene fra Sangvinerne, medisineres mannskor ved UiO. Foto: Therese Stigen

HEDERSPRISEN

Vinneren av Hedersprisen for 2012 ble Grete Smedal, som har betydd mye for fargedesign. Det er et viktig fagfelt som hittil har fått lite anerkjennelse, men som har et stort potensial. Smedal har delt oppmerksomheten sin mellom fargedesign og undervisning. Hennes viktigste bidrag er fargesettingen av Longyearbyen på Svalbard og oppbyggingen av fargeundervisningen ved Kunsthøgskolen i Bergen, hvor hun var professor fra 1986 til 2004. Interiørarkitekten har inspirert og undervist i fargekunnskap til flere generasjoner kunstnere, kunsthåndverkere og designere.

JACOB-PRISEN

Jacob-prisen ble i 2012 tildelt designeren Peter Opsvik, som gjennom et snart 50 år langt virke har levert en lang rekke designobjekter som blir stående som ikoner. I sin begrunnelse la juryen vekt på at arbeidene til Opsvik sjelden beskjeftiger seg med små endringer av det bestående og det godtatte, men oppleves som brudd med tradisjoner, konvensjoner og forutinntatte holdninger. Opsvik største kommersielle suksesser, deriblant den velkjente *Tripp Trapp*-stolen, er grunnleggende eksperimentelle. Dette har gitt ham en posisjon og en frihet som fagutøver som er enestående i bransjen.

NORSK FORMS PRIS TIL UNGE DESIGNERE

Industridesigneren Siren Elise Wilhelmsen ble tildelt Norsk Forms pris til unge designere. Juryen fremhever at hennes arbeider tilbyr en tankevekkende interaktivitet som belyser hverdagsfenomener og eksistensielle spørsmål på nye måter – og som forener nytte med kommunikasjon. Hennes mest kjente arbeid er klokka *Knitting Clock* som søker å representere tidens organiske natur på en annen måte enn gjennom rytme og tall. I denne klokka er urskiven erstattet med en strikkemaskin som strikker én maske i minuttet og én runde hver dag.

Andre nominerte til prisen var Bendik Kaltenborn og Øyvind Grønlie.

NORSK FORMS PRIS TIL UNGE ARKITEKTER

Statssekretær Kjersti Stenseng i Kulturdepartementet stod for utdelingen av prisene under Norsk Forms prisfest. Foto: Therese Stigen

TYIN Tegnastue var mottakere av Norsk Forms pris til unge arkitekter for 2012. Kontoret er en unik arkitekturpraksis med et sterkt humanitært engasjement og karakteristisk arkitektur. TYIN tegnastue er etablert i 2008 av Andreas G. Gjertsen og Yashar Hanstad, og ble umiddelbart kjent gjennom *Sommerfuglhusene* de tegnet og bygget som masterstudenter i Thailand. TYIN tegnastue oppstod som en reaksjon på arkitektutdanningen og uttrykker et ønske om å reformulere arkitektrollen mot et sterkere samfunnsengasjement. TYIN tegnastue har en åpen profil og inviterer arkitektstudenter og arkitekter til å dele erfaringer og kunnskap. TYIN tegnastue har mottatt en rekke internasjonale priser for sitt arbeid.

Andre nominerte til prisen var Superunion Architects og Arkitektkontoret Fellesskapsprosjektet å Fortette Byen.

UTSTILLINGER I NORGE

Norsk Forms utstillinger skal sette design og arkitektur inn i et kulturelt og samfunnsrelevant rammeverk og åpne opp for diskusjoner. Norsk Form arrangerte og var vertskap for fem godt besøkte utstillinger på DogA i 2012: *Avgrunnen – byer i forfall*, *Prisverdig!*, *Når 68-erne blir 68*, *Design uten grenser – skaper endring* og *Nordic ID*. Totalt besøkstall for utstillingene var 19 084.

Utstillingen *Avgrunnen* på DogA våren 2012 fikk stor medie- og publikumsoppmerksomhet. Foto: Jan Jörnmark og Annika von Hausswolff

21.3. – 15.4.

AVGRUNNEN – BYER I FORFALL

Fotodokumentarutstillingen *Avgrunnen – byer i forfall* viste fram moderne ruiner i USA, Asia og Europa som alle fortalte historien om vekst og fall. Utstillingen dokumenterte på poetisk og nærgående vis arkitekturen som blir igjen når finanskriser slår til. Økonomihistoriker og fotograf Jan Jörnmark og kunstneren Annika von Hausswolff skildrer i sine bilder både grelt og vakkert konsekvenser av vår tids globalisering og profittjag. Utstillingen fikk mye presseomtale og mange anmeldelser og ble besøkt av 2 389 personer.

27.3. – 9.4.

NÅR 68-ERNE BLIR 68

Utstillingen *Når 68-erne blir 68* diskuterte behov og krav fra nye grupper av eldre, og hvilke utfordringer og muligheter denne generasjonen gir for kommunenes planlegging. Utstillingen ble laget av Rodeo arkitekter og handler om hvordan kommunen best kan planlegge for eldrebølgen. Utstillingen åpnet i forbindelse med konferansen om planlegging av omsorgsboliger, *Fort nok, mange nok og gode nok*, på DogA.

20.9. – 2.12.

Utviklingsminister Heikki Holmås åpnet utstillingen på DogA 20. september, og prøvde minerydderutstyret. Foto: Roberto di Trani

Utstillingen fikk blant annet meget rosende og omfattende omtale i The New York Review of Books.

Utstillingen *Design uten grenser - Skaper endring* ble besøkt av 8 500 personer. Den ble utviklet av Norsk Form i samarbeid med Norad, Fredskorpset, og en rekke andre norske og internasjonale institusjoner, deriblant UNICEF, Norsk Folkehjelp og Laerdal Medical. Utstillingen presenterte 14 prosjekter fra Norsk Form-programmet Design uten grenser. I utstillingen fikk publikum mulighet til å prøve produkter og løsninger fra Design uten grensers prosjekter i miljøer som gjenspeiler hverdagen i utviklingsland.

Det ble holdt offentlige omvisninger i utstillingen hver søndag i hele utstillingsperioden. Det ble også gjennomført et omfattende fagprogram i tilknytning til utstillingen. Norsk Form laget også en engelskspråklig publikasjon om Design uten grenser i forbindelse med utstillingen, som presenterer prosjekter fra programmet, og som inneholder essays om design og utvikling av internasjonale fagfolk innen disse feltene.

Utstillingen høstet rosende kritikker fra inn- og utland, i flere nasjonale medier og i New York Review of Books. I tilknytning til utstillingen ble det arrangert en rekke fagkvelder, en stor internasjonal konferanse 1.11. med deltakere fra 21 land fra fire verdensdeler, og en Pecha Kucha Spesial med 350 deltakere.

5.9.– 21.9.

PRISVERDIG

Utstillingen *Prisverdig!* presenterte vinnerne av Jacob-prisen, Hedersprisen og Norsk Forms priser til unge arkitekter og designere. Både vinnerne og de nominertes arbeider ble vist i utstillingen.

19.11. – 2.12.

NORDIC ID

Hva er dagens nordiske identitet? Hvordan uttrykkes den i arkitekturen? Disse spørsmålene var utgangspunkt for vandretstillingen *Nordic ID*, som ble vist i regi av Norsk Form på DogA. Den nordiske arkitekturtradisjonen preges av velferdsbygg med høy kvalitet, respekt for naturen, enkelthet fremfor kompleksitet og ydmykhet fremfor det glørete. Utstillingen viser et bredt spekter av prosjekter som på ulike måter reflekterer disse kvalitetene.

Utstillingen var produsert av magasinet Project Baltia (et internasjonalt og regionalt tidsskrift for arkitektur, byplanlegging og design), med en co-kurator fra Norsk Form på versjonen på DogA. Utstillingen ble støttet av Nordisk Råd, det svenske konsulatet i St. Petersburg og det danske kulturinstituttet.

Norsk Forms kurator Truls Ramberg åpnet utstillingen *Nordic ID* på DogA. Foto: Norsk Form

KONFERANSER

Norsk Form arrangerte i 2012 seks nasjonale og internasjonale konferanser på DogA.

27. 3.

FORT NOK, MANGE NOK OG GODE NOK?

En nasjonal konferanse om planlegging, utforming og bygging av morgendagens omsorgsboliger. Arrangører var Husbanken og Norsk Form i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Målgruppe for konferansen var kommunens politiske og administrative ledelse, frivillige organisasjoner, fylkesmanns-embetet og andre som er involvert i planlegging av omsorgsboliger og sykehjem. 260 deltakere fra 51 kommuner.

Foto: Norsk Form

5.9.

DESIGNRIKETS TILSTAND

Norsk Forms årskonferanse, der en rekke sentralt plasserte fagpersoner ble invitert til å gi kritiske vurderinger av delområder innen designfeltet. Sentrale spørsmål var: Hva kjennetegner designfeltet i Norge anno 2012? Kan man utforme en designpolitikk som favner hele feltet fra produkt- og industri- til interaksjons- og tjenstedesign? Det var 130 deltakere.

24.9.

INNSPILLSKONFERANSE

Foto: Norsk Form

Kulturdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet inviterte i samarbeid med Norsk Form og Norsk Designråd til innspillskonferanse i forbindelse med ny handlingsplan for kultur og næring. Målgruppen for konferansen var aktører fra bransjene arkitektur og design, i tillegg til virkemiddelapparat og departementene. Konferansen var arrangert av Norsk Form og Norsk Designråd på DogA, og samlet ca. 100 deltakere.

1.11.

DESIGN WITHOUT BORDERS – CREATING CHANGE

En internasjonal konferanse i samarbeid med Utenriksdepartementet om design og samfunnsansvar, knyttet til utstillingen *Design uten grenser – skaper endring*. Konferansen samlet 120 deltakere fra 18 land. Både utstillingen og konferansen bidro til å synliggjøre Design uten grenser mangeårige arbeid for utvikling nasjonalt og internasjonalt.

19.11.

ARKITEKTURENS SAMFUNNSANSVAR

Kulturminister Hadia Tajik åpnet det nordiske arkitektursymposiet. Foto: Sverre Gunnar Haga

Et nordisk symposium i samarbeid med formannskapet i Nordisk Ministerråd og Kulturdepartementet. Tema for konferansen var hva slags samfunnsansvar arkitekturen har i den nordiske velferdsstaten. Symposiet ble avholdt i sammenheng med at Norge hadde formannskapet i Nordisk ministerråd i 2012, der 150 mennesker fra alle de nordiske landene deltok. I tillegg ble det arrangert et mindre ekspertmøte om arkitekturpolitisk status i alle de nordiske landene.

20.11.

STATUS.NÅ 2012 – NORSK ARKITEKTURPOLITIKK

Norsk Forms fagsjef i arkitektur, Hege Maria Eriksson, under presentasjonen under Status.nå 2012-symposiet i november. Foto: Sverre Gunnar Haga

Regjeringens *arkitektur.nå – norsk arkitekturpolitikk* (2009) følges opp med statuskonferanser, sist med status.nå 2010 som også resulterte i statusdokumentet *Status.nå 2010 norsk arkitekturpolitikk*. Med *Status.nå 2012* inviterte Kulturdepartementet og Norsk Form til et symposium som skal gjøre opp status og stake ut kursen for det videre arkitekturpolitiske arbeidet i Norge. Den oppdaterte rapporten *Status.nå 2012* skal publiseres i etterkant av konferansen. Symposiene 19. og 20. november ble også streamet på internett via Norsk Forms hjemmesider.

Foto: Norsk Form

I DESIGNERENS OG ARKITEKTENS
MAGE VAR EN POPULÆR SERIE
PÅ DOGAS RESTAURANT I 2012.
UNDER DENNE MIDDAGEN
VAR DESIGNEREN ANDREAS
ENGESVIK VERTSKAP.

INTERNASJONALT ARBEID

Norsk Form arbeider for å gjøre norsk arkitektur og design av høy kvalitet kjent i utlandet. I tillegg er hensikten å internasjonalisere norsk arkitektur og design ved å åpne for økt kontakt, samarbeid og kunnskapsformidling mellom fagmiljøer og andre relevante grupper i inn- og utland. Norsk Forms internasjonale arbeid skal fremme interessen for norsk design og arkitektur både i et næringsmessig og et kulturelt perspektiv i en mer og mer globalisert verden. I tillegg bidrar profileringsarbeidet til å øke interessen for Norge som besøksdestinasjon.

Norsk Form er Utenriksdepartementets rådgiver innen design og arkitektur og er en sentral aktør i arbeidet med å styrke Norges omdømme gjennom profilering av våre fagfelt internasjonalt. Norsk Form brukes aktivt av utestasjonene for innspill til faglig program innen design og arkitektur lokalt og samarbeider med utestasjonene om presse- og ekspertreiser til Norge.

Norsk Form er en aktiv bidragsyter for å gjøre norsk arkitektur kjent i utlandet. Her fra en norsk-fransk konferanse i Lyon i mars, hvor Norsk Forms direktør Andreas Vaa Bermann deltok.

PRESSE- OG EKSPERTREISER

Kjetil Thorsen fra Snøhetta viser rundt i Operaen for medlemmer av museumsnettverket Muscon.

I 2012 tok Norsk Form imot 10 presse- og ekspertgrupper som fikk informasjon og råd i forbindelse med sine særinteresser og tema. I juni 2012 bidro Norsk Form til at den internasjonale designbiennalen *Beyond Risør* kunne invitere internasjonalt anerkjente eksperter til å delta på biennalen. I tillegg var Norsk Form og DogA delarrangør av Oslo-konferansen for det Europeiske museumsnettverket Muscon, sammen med Nasjonalmuseet, ved avdeling design og arkitektur og Kunstindustrimuseet. Konferansen samlet 70 mennesker fra 33 ulike institusjoner fra 14 land.

UTENRIKSDEPARTEMENTETS REISESTØTTEORDNING FOR DESIGNERE OG ARKITEKTER

Norsk Form leder Utenriksdepartementets fagutvalg og forvalter reise-støtteordningen for tildeling av reisestøtte til designere og arkitekter. Et hovedmål er å legge forholdene til rette for internasjonaliseringen av norsk kulturliv og bidra til at norske arkitekter og designere kan delta aktivt internasjonalt. Tilskuddet deles ut av Utenriksdepartementets fagutvalg for design og arkitektur. Fagutvalget i 2012 bestod av direktør Andreas Vaa Bermann i Norsk Form, industridesigner Katinka von der Lippe, designer/modellør Renée Forsberg, sivilarkitekt Jonas Norsted, og professor Dave Vikøren. UD og Norsk Designråd har observatørstatus. Det ble mottatt 201 søknader på til sammen 3 504 341 kroner. Av disse ble 161 søknader innvilget, og det ble delt ut 1 264 831 kroner til designere og arkitekter for internasjonal tilstedeværelse og profilering på messer, utstillinger og konferanser m.m.

ARCHITECTURE – ACTRICE DU DEVELOPPEMENT TOURISTIQUE

Det fransk-norske seminaret *Architecture – actrice du développement touristique* ble arrangert 23.4.2012 på Hôtel de Région Rhône-Alpes, Lyon Confluence, esplanade François Mitterrand i samarbeid med Archipel, Region Rhone-Alpes og Den Norske ambassaden i Paris. Norsk Form bidro med programutvikling og koordinering av de norske bidragsyterne. De norske foredragsholderne var Per Ritzler fra Turistvegprosjektet, Andreas Vaa Bermann fra Norsk Form, Jenny B. Osuldsen fra Snøhetta, Jan Olav Jensen fra Jensen & Skodvin arkitekter og Erik Fenstad Langdalen fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. Konferansen var en del av samarbeidet om visning av *Detour* i Lyon i 2010, og ble arrangert for arkitekter, planleggere, studenter og interessenter i turistutviklingen i Lyon og i Région Rhône-Alpes.

UTSTILLINGER OG ANNET PROFILERINGSARBEID

Fra åpningen av *Detour ASIA* i Seoul i november.
Foto: Ellen Margrethe Skilnand

Norsk Form promoterer norsk design og arkitektur bl.a. gjennom utstillinger internasjonalt. I november 2012 ble vandreutstillingen *Detour ASIA* om Nasjonale turistveger vist hos Korea Cultural Foundation i Seoul, Sør-Korea (2 500 besøkende) i samarbeid med den norske ambassaden i Sør-Korea. Utstillingsprogrammet inkluderte omvisninger for flere hundre forhåndspåmeldte besøkende gjennom utstillingsperioden.

I forbindelse med utstillingen *Design uten grenser – skaper endring* ble det også utgitt en 190 siders bok på engelsk, *Design without Borders – Creating change*. Denne er en oppsummering av 10 års arbeid med programmet av samme navn, og med en gjennomgang av de mange prosjektene som er gjennomført i en rekke land i Afrika og Sør-Amerika. Gjennom intervjuer og analyser møter vi en rekke nøkkelpersoner i boka, som er rikt illustrert.

ANNET INTERNASJONALT PROFILERINGSARBEID I 2012:

Boka om Design uten grenser ble utgitt i september. Design: Markus Heibø

- Bidratt med informasjon og faglige råd til internasjonale fagtidsskrifter og dagspresse.
- Deltatt på lansering og møter med Lisboa Arkitekturtriennale i Portugal for mulig samarbeid med OAT 2013 (10.2.-12.2.).
- Deltatt på samling for ledere av designinstitusjoner i Norden som del av den årlige *DesignMarch*, Reykjavik (23.3.-25.3.) arrangert av Iceland Design Center.
- Arrangert opplegg for UD's kulturattacheer med presentasjon og utstillingsvisning i Norge (10.4.).
- Holdt foredraget *Norwegian architectural policy «architecture.now» and its influence under Architectural Policies of The Republic of Croatia 2013-2020 – The working Conference ApolitikA Intro*. Arrangert av The Croatian Ministry of Construction and Physical Planning (11.5.).
- Besøkt Arkitekturbiennalen i Moskva med den norske ambassaden for vurdering av norsk deltakelse i 2014 (23.5.-25.5.).
- Vurdert norsk bidrag på *ArchiFest*, Singapore i dialog med den norske ambassaden i Singapore.
- Deltatt på åpningsuken av Arkitekturbiennalen i Venezia 2012 (26.8. - 30.8.). med Oslo arkitekturtriennale.
- Arrangert Nordisk arbeidsmøte med representanter for arkitekturpolitisk arbeid i hvert av de nordiske land i samarbeid med Kulturdepartementet (19.11.).
- Holdt workshop for formidlere og arkitektstudenter med Norsk Forms Arkitekturverksted i Berlin – på det nordiske ambassadekomplekset (30.11.).
- Forberedt samarbeid med Design Platform, St. Petersburg om å sikre internasjonal kunnskapsutveksling mellom Norsk Form og Design Platform om design og innovasjon i helse- og undervisningssektoren våren 2013.
- Besøkt SITRA (FI), Helsinki World Design Capital 2012, Danish Design Council (DDC) og Dansk Arkitekturcenter (DAC).
- Drevet Design uten grenser med flere prosjekter. Utveksling av designere, hvor 5 designere dro til Uganda og Guatemala og 4 kom til Norge.

KOMMUNIKASJON OG MEDIA

Utstillingen *Design uten grenser – skaper endring* fikk gode anmeldelser i pressen.
Faksimile: Klassekampen

Norsk Forms aktiviteter og arrangement skal kommuniseres ut til et bredt publikum i inn- og utland med tradisjonelle og digitale virkemidler. Gjennom kommunikasjonsarbeidet skal Norsk Form og DogA bekrefte sin posisjon som en samfunnsaktør og som en levende institusjon og en unik arena for design, arkitektur og beslektede aktiviteter.

Kommunikasjonsarbeidet skal også bidra til bygge relasjoner til viktige samarbeidspartnere innenfor fagfeltene, offentlige aktører og andre innenfor kulturbransjen.

PRESSE

Kristoffer Leivestad Olsen og Truls Ramberg fra Norsk Form blir intervjuet av Nitimens Joakim Skavern i NRK. Foto: Sverre Gunnar Haga

Norsk Form har ifølge statistikk fra mediesøketjenesten Retriever hatt en økning i omtale i norske medier på 62 prosent fra 2011 til 2012. Herunder er omtale i dags- og ukepresse, fagpresse, i nettartikler og blogger. I tillegg kommer en rekke omtaler og intervjuer gjort i radio og TV. Norsk Forms ansatte har også bidratt med en rekke kronikker og utspill i dagspressen og med bidrag i ulike eksterne publikasjoner.

I september arrangerte Norsk Form i samarbeid med Dagbladet kronikkkonkurransen *Design 2020*, som ønsket å belyse designfagets posisjon i offentligheten. Temaet for kronikk-konkurransen var: Hvilken rolle kan design og designere spille i samfunnsutviklingen? Det kom inn over 40 bidrag, og vinnerne ble Einar Sneve Martinussen og Jørn Knutsen med kronikken *Å formgi en digital hverdag*.

I forbindelse med utstillingen *Design uten grenser – skaper endring* ble det i september også laget en åtte siders brosjyre som ble sendt ut som vedlegg i Morgenbladet i 30 000 eksemplarer.

NETTSIDER, NYHETSRETT OG SOSIALE MEDIER

Nettsider og sosiale medier er sentrale kommunikasjonskanaler for Norsk Form, og viktig for å aktualisere vårt arbeid, øke vår synlighet, få publikum til våre arrangementer og holde kontakt med våre målgrupper.

Høsten 2012 har det blitt gjort en redaksjonell omlegning av nettsiden med større vekt på å oppdatere hyppig med relevant innhold. Særlig fokus har vært på arrangementer, nyheter og aktualisering av vårt fagarbeid og våre prosjekter. Norsk Form vektlegger også profilering av andre, eksterne fagaktører, og gjennomførte blant annet en lengre serie med nyttårsforsetter fra design- og arkitekturfeltet på hjemmesiden. Antall sidevisninger på www.norskform.no per dag varierer mellom 600 og 3 000. Totalt antall besøkende var 56 962, og antall sidevisninger var 327 532. Det er svak økning fra året før. De fremste trafikklidene våre er Google, Facebook, nyhetsbrev og Twitter. Norsk Form sender ut nyhetsbrev en gang i uken der vi forteller om kommende arrangementer og siste nyheter. Nyhetsbrevet hadde 2 876 følgere i desember 2012, en økning på ni prosent fra desember 2011.

I 2012 har det vært fokus på å øke trafikken til nettsider og sosiale medier, der det har vært en betydelig øking i oppslutningen. Innholdet varierer fra egne arrangementer og nyheter til deling av fagstoff, arrangementer og kontakt med brukere. Vi legger vekt på dialog og åpenhet, og forsøker å skape diskusjon med våre følgere og gi innsyn i Norsk Forms arbeid.

Norsk Form har skrevet flere store kronikker i norske aviser i 2012. Her er et lite utvalg.

Oversiktlig og informativt om hvordan design kan være et effektivt redskap i humanitært arbeid.

Tankevekkende om nyttig design

Designutstilling

Design uten grenser
Norsk Form, DogA
20. september–2. desember

Utstillingen er forbillig lagd opp.

De fleste kjenner organisasjonen *Leger uten grenser*. Langt færre er klar over at det også finnes et program ved navn *Design uten grenser* som produserer nyttige og rimelige produkter for utviklingsland. På denne utstillingen presenteres vi for et utvalg prosjekter som er blitt realisert gjennom programmet siden oppstarten i 2001.

Blant dem er *Ecosan*, et økologisk urinal for slumområder i Afrika, spesiallagde rullestoler for ulendte veier i Guatemala City og robuste datamaskiner designet for analfabeter på landsbygda i Uganda.

Tydelig og enkelt

Utstillingen er forbillig lagd opp. Hvert enkelt produkt introduseres grundig: detaljer rundt fremstillingen og det endelige produktets bestanddeler legges pedagogisk og oversiktlig frem.

I tillegg finnes videointervjuer med menneskene programmet kommer til gode i deres hjemmiljø, hvor vi får anskueliggjort hvordan livet har artet seg etter de har fått tildelt sine nye hjelpemidler.

Det finnes også instruktive planser som forklarer hvordan *Design uten grenser* har gått frem samt fotografier strukturert lik en tegneseriestripe som, rute for rute, lettfattelig skisserer alle etappene i prosessen. Alle skulle med andre ord ha gode forutsetninger for å få noe ut av denne utstillingen.

Arrangørene får et ekstra pluss i marginen for at vi får mulighet til å prøve de forskjellige designproduktene selv. Rullestolene kan testes på et "fortau" spesielt designet for å simulere de store ujevnheter i brosteinsgatene i Guatemala City.

Et nytt utstyr for minerydding kan prøves ut i en miniatyrrørken. Vi får til og med mulighet til

Med *Ecosan* følger også et system hvor det utvinnes næringsrik gjødsel av urinen. Her er gjødselen brukt på forskjellige planter i utstillingen.
FOTO: TRYGVE INDRELI

Fakta

Norsk Form

- *Design uten grenser* administreres av Norsk Form og er finansiert av Norad, Fredskorpset og Norsk Form. Programmet ble startet i 2001 av Norsk Form og designeren Peter Opsvik. Fredskorpset, Norad, Unicef og verdens matvareprogram WFP er noen av *Design uten grenser*s samarbeidspartnere.
- *Design uten grenser* – Skaper endring? vises på DogA, som ligger i Hausmanns gate 16, Oslo (ved siden av Jakobskirken).

å teste vårt potensial som jordmor med fødselssimulatoren Mama-Natalie.

Ansvarlig prosjekt

Underveis får vi dessuten et bredt bilde av hvordan *Design uten grenser* har samarbeidet med lokalbefolkningen. I alle prosjektene har de tatt utgangspunkt i leverandører og råvarer som finnes på stedet.

De har også sikret produktets anvendelighet ved å samarbeide med lokale designere – som kjenner forholdene de forskjellige produktene er blitt utviklet i forhold til. I tillegg følges de forskjellige prosjektene opp i minst et år etter det er blitt lansert.

Disse momentene er essensielle,

siden tidligere produkter designet for utviklingsland ikke alltid har tatt høyde for hverken lokale forhold, opplæring eller oppfølging – noe som gjentatte ganger har resultert i produkter som ikke er blitt brukt.

Misforhold

Mens jeg står foran det økologiske urinalet *Ecosan* er det likevel vanskelig å ikke tenke på at vi fortsatt lever i en verden hvor enkelte kan koste på seg å vise et urinal som eksklusivt utstillingsobjekt, slik Marcel Duchamp gjorde det, mens andre er tvunget til å gjøre sitt for nødne rett på gaten – og kanskje ødelegge både drikkevann og lokalmiljø.

Ubalansen mellom fattiges

mangel på tilfredsstillende livsbetingelser og den rike verdens prioriteringer forblir paradoksal og i siste instans dypt urettferdig og tragisk. Vi vet naturligvis dette, men en påminnelse skader definitivt ikke.

At denne bakgrunnen melder seg, som følge av både de dokumenterte prosjektene og at vi er i et utstillingsrom, tross alt, gir i alle tilfeller denne ellers så saklige utstillingen et ekstra løft av oppriktighet, uavhengig av om dette nivået er intendert eller ikke.

Design uten grenser skal i hvert fall ikke blameres for verdens urettferdighet. Både utstillingen og programmet peker vitterlig i riktig retning.

Kjetil Røed

Nær 50 000 mennesker gjestet DogA under ulike Norsk Form-arrangementer i 2012.

5.

AKTIVITETSOVERSIKT

En fullstendig liste over Norsk Forms forbildeprosjekter, formidlingsprogram og faglige nettverk i 2012 følger for å gi en enkel oversikt over mangfoldet i aktiviteter.

PROGRAMMER OG PROSJEKTER I 2012

- Design uten grenser – program
- Statens designkonkurranse – program
- Designlab for samfunnsinnovasjon
- Barnetråkk
- Norsk arkitekturpolitikk
- Kjøpesenterprosjekt
- Barnefamilier til sentrum
- Uterom for en billig penge
- Omsorgsboliger for eldre
- Your Street Risør

NETTVERK OG UTVALG

Norsk Form samarbeider om prosjekter og satsninger med en rekke andre aktører og fagmiljøer. Disse er med både som medlemmer, på styrenivå og som sekretariat og drifter av prosjekter:

- Designfaglig forum
- European
- EFAP – European Forum for Architectural Policies
- ICSID – International Councils of Societies of Industrial Design
- OAT - Oslo arkitekturtriennale
- Profesjonsrådet for designutdanning
- TAB – Tverrfaglig Arena for Byutvikling
- Tverretatlig kommunenettverk for omsorgsutvikling
- Utenriksdepartementets fagutvalg for arkitektur og design
- AHOs råd for samarbeid med arbeidslivet

ETABLERTE SAMARBEID

- Design Region Bergen
- Beyond Risør

UNDERVISNING/FORMIDLING OG STUDIETURER

- Befaring om *Trygge byrom*. Samarbeid med Politihøgskolen i Oslo. Befaring med spørsmål om det er sammenheng mellom arkitekturen og åsted for overfallsvoldtekter. Morten Ragnøy Ednes.
- Nye boligprosjekter. Befaring med planavdelingen i Drammen kommune. Morten Ragnøy Ednes.
- «Samlokalisering – støy eller stimulans?» Vollebekkvn 1, møte med lokalpolitikere og planleggere av nytt omsorgssenter samlokalisert med skole og barnehage. Therese Staal Brekke.
- Kjøpesentre. Studietur til England. Morten Ragnøy Ednes. Ansvarlig sammen med AHO.
- Sensor på Kjøpesenter og byutviklingssemester ved Institutt for urbanisme og Landskap, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. Morten Ragnøy Ednes.

ARRANGEMENTER

FEBRUAR

2.	I designerens og arkitektens mage:
Runa Klock	DogA
8.	Frokostmøte:
Steds- og byutvikling i norske kommuner V/Bylab –
Norsk Forms ressursgruppe for byutvikling	"
15.	Vertskap for Pop-Up-arrangement om Ecosistema Urbano
i samarbeid med Oslo Arkitektforening	"
16.	Oslo vokser #1 – Demografi	"
22.	DogA-samtalen:
Ny skandinavisk design, med Matti Klenell (svensk),
Rikke Frost (dansk) og Johan Verde (norsk)	"

MARS

7.	Foredrag: Signalarkitektur – og byborgernes behov
v/Franco La Cecla	DogA
8.	Filmvisning: Urbanized	"
14.	Foredrag og boklansering:
Planetveien 12 – Grete Prytz Kittelsen og
Arne Korsmos hus V/Elisabeth Tostrup	"
15.	I designerens og arkitektens mage:
Kjetil Trædal Thorsen/Snøhetta	"
21.	Utstillingsåpning: Avgrunnen – byer i forfall	"
21.	DogA-samtalen: Fraflytting og byutvikling	"
25.	DogA-søndag med utstilling	"
27.	Fort nok, mange nok og gode nok?
Nasjonal konferanse om omsorgsboliger	"
28.	100 % finanskrisen: Foredrag og panelsamtale	"

AKTIVITETSOVERSIKT

APRIL

12.	I designerens og arkitektens mage: Andreas Engesvik	DogA
12.	Paneldebatt: Hvordan skape et levende miljø i Fjordbyen?	"
19.	Folkemøte: Hva er Bylab?	Rissa helsetun
23.	DogA-søndag: Turist i egen by	DogA
23.	Architecture – Actress of Tourist Development.	Lyon, Frankrike
26.	Oslo vokser #2 – Kollektivtransport	DogA
26.	BaByvandring	Bjørsvika, Oslo

MAI

3.	I designerens og arkitektens mage: Ellen de Vibe	DogA
6.	Omvisninger x 2 på Villa Stenersen, hver søndag mai – september (kun nevnt i oversikten denne første søndagen)	Villa Stenersen
9.	DogA-samtalen: Tjenestedesign	DogA
10.	BaByvandring	Nydalen
20.	DogA-søndag	DogA
24.	BaByvandring	Akerselva nedre
30.5.-1.6.	Litteraturfestivalen på Lillehammer	Lillehammer Kunstmuseum
30.	Gullrekka #1: Kjøpesenter Jonny Halberg og Morten Ragnøy Ednes	"
31.	Gullrekka #2: Design Torgrim Eggen	"
31.	Debatt: Gjersrud-Stensrud i samarbeid med Oslo arkitektforening	DogA

JUNI

1.	Gullrekka #3: Hyttedømmen Bjørn Gabrielsen og Hege Maria Eriksson	
7.	BaByvandring	Frognerparken
7.	Design uten grenser teaser: Rullestolbasket Sukkerbiten/Bjørsvika	Bjørsvika, Oslo
14.	Hvor er millionbyen? Byutviklingskonferansen 2012 Tverrfaglig arena for byutvikling (TAB)/Byutviklingskomiteen (BUK)	Oslo rådhus
25.-29.	Sommerskole, første uke	DogA
29.	Lansering av kurator for Oslo arkitekturtriennale 2013	"

AUGUST

6.-10.	Sommerskole, andre uke	DogA
13.-17.	Sommerskole, tredje uke	"
23.	BaByvandring: Funkis	Majorstua
28.	Oslo arkitekturtriennale 2013 Internasjonal lansering på arkitekturbiennalen i Venezia	Venezia, Italia
30.	BaByvandring	Tøyen

SEPTEMBER

5.	Norsk Forms årskonferanse: Designrikets tilstand	DogA
5.	Norsk Forms prisfest	"
13.	I designerens og arkitektens mage: Magne Ilsaas/Foodstudio	"
13.	BaByvandring	Bjørvika
14.	Utllysning av kronikkkonkurranse om designfaget	Nasjonalt
20.	BaByvandring	Akerselva nedre
20.	Utstillingsåpning: Design uten grenser	DogA
23.	DogA-søndag: Kuratoromvisning	"
24.	Innspillkonferanse om design og arkitektur	"
25.	Paneldebatt – Manøver	Bergen
26.	Oslo vokser #3 – Skole	DogA
26.	Foredrag: Hva er Design uten grenser?	"
30.	DogA Søndag – Kuratoromvisning, barneverksted og danseworkshop	"

OKTOBER

4.	I designerens og arkitektens mage: Lars Haukeland, LPO (arkitekten bak DogAs nye nabo Mathallen)	"
5.	Høstfeireaktivitet for barnefamilier	
7.	DogA-søndag: Ekspertomvisning, barneverksted og danseworkshop	DogA
14.	DogA-søndag: Ekspertomvisning og barneverksted	"
15.	Blå oktober: Temadag inkl Design uten grenser	"
15.	Foredrag: Design og samfunnsansvar (del av Oslo Innovation Week)	"

AKTIVITETSOVERSIKT

	17.	Foredrag: Design redder liv (del av Oslo Innovation Week)	DogA
	19.	Paneldebatt: Austin vs. Texas – hva kan Oslo lære av Austins kulturstrategier? (del av Oslo Innovation Week).	"
	21.	DogA-søndag: Ekspertomvisning og barneverksted	"
	28.	DogA-søndag: Ekspertomvisning, barneverksted og danseworkshop	"
NOVEMBER	1.	Internasjonal konferanse – Design Without Borders	DogA
	1.	Pecha Kucha Spesial – design og samfunnsansvar	"
	4.	DogA-søndag: Ekspertomvisning og barneverksted	"
	6.	Utstillingsåpning: <i>Detour Asia</i>	Seoul, Sør Korea
	7.	Curator's talk: <i>Detour Asia</i>	"
	9.	Frokostmøte: Omsorgsboliger for livskvalitet	DogA
	11.	DogA-søndag: Ekspertomvisning, barneverksted og danseworkshop	"
	18.	DogA-søndag: Ekspertomvisning, barneverksted og danseworkshop	"
	19.	Nordisk symposium: <i>Arkitekturens samfunnsansvar</i>	"
	20.	<i>Status.nå 2012 – norsk arkitekturpolitikk</i>	"
	22.	Kuratoromvisning og bloggtreff, <i>Design uten grenser</i>	
	25.	DogA-søndag: Ekspertomvisning og barneverksted	"
	28.	Oslo vokser #5 – Boligutbyggingen	"
DESEMBER	2.	DogA-søndag: Ekspertomvisning og barneverksted	"

FOREDRAG OG DEBATTER AV OG MED NORSK FORMS ANSATTE

FEBRUAR

- 01. **Trygge byrom**
Samarbeid med Politihøgskolen i Oslo. Foredrag og befaring.
Rådgiver Guro Voss Gabrielsen/ Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.
- 06. **Aktuell arkitekturpedagogikk**
For studenter ved Høgskolen i Oslo og Akershus.
Seniorrådgiver Alf Howlid.
- 08. **Faglig frokostmøte på DogA om Bylab**
Rådgiver Guro Voss Gabrielsen.
- 14. **Ordførermøte**
For Haugalandskommunene og Plan-og miljøutvalget i Haugesund.
Presentasjon av Bylab, prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.
Om lokal og regional arkitekturpolitikk, fagsjef Hege Maria Eriksson.
- 17./20. **Arkitekturhistorien i vår tids bygninger**
For elever ved Nansenskolen, Lillehammer
Seniorrådgiver Alf Howlid.

MARS

- 02. **Deltaker på panelsamtale**
Med Jan Vardøen på matfestivalen i Mathallen, Vulkan.
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.
- 05. **Arkitektur som fjernundervisning**
Under Kunst- og håndverksskonferansen på DogA, arrangert av HiOA og HiT.
Seniorrådgiver Alf Howlid.
- 05. **Om Tøyen**
Debattant på Oslo Høyres møte i Høyres hus.
Direktør Andreas Vaa Bermann.
- 12. — 18. **Bylab på Nord- Norge turné**
Presentasjoner og innlegg i Bodø, Harstad, Narvik, Tromsø og Alta.
Morten Ragnøy Ednes, Therese Staal Brekke og Guro Voss Gabrielsen.
- 15. **Presentasjon av Design uten grenser på Kunsthøgskolen i Oslo**
Prosjektleder Synne Christensen.
- 22. — 23. **Deltaker på workshop i Bydel Ammerud, Oslo. Områdeløft Ammerud.**
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.
- 27. **Fort nok, mange nok og gode nok?**
Konferanse om morgendagens omsorgsboliger. Foredrag ved fagsjef Hege Maria Eriksson og prosjektleder Annichen Hauan.

APRIL

- 13. **Medvirkning med barn og unge**
Seminar for barne- og ungdomsbibliotekarer i Oslo kommune.
Prosjektleder Therese Staal Brekke.

APRIL

19. **Innlegg om Bylab for 12 kommuner**
på samling i Rissa for tverrsektorielt kommunenettverk innen pleie- og omsorgssektoren. Rådgiver Guro Voss Gabrielsen.
24. **Seminar i Lyon**
Arrangert sammen med Archipel og Region Rhone-Alpes og støttet av Den Norske ambassaden i Paris. Samarbeid om arrangement samt bidrag med foredrag: *Norwegian Architectural Policy and strategies on tourism* på seminaret *Architecture – Actress of tourist development*.
Direktør Andreas Vaa Bermann.
25. **Barn og unge sin plass i fortettinga**
Regional tettstadskonferanse, *Som perler på en snor* – Byer og tettsteder i Møre og Romsdal.
Prosjektleder Therese Staal Brekke.
26. – 27. **Lokal arkitekturpolitikk**
Fagseminar for Haugesund kommune, Preikestolen fjellstue.
Innlegg og workshopleidelse.
Fagsjef Hege Maria Eriksson og prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.

MAI

11. **Norwegian architectural policy architecture.now and its influence**
På: ARCHITECTURAL POLICIES OF THE REPUBLIC OF CROATIA 2013. – 2020. THE WORKING CONFERENCE Apolitika INTRO.
Arrangør: Croatiaan Ministry of Construction and Physical Planning.
Direktør Andreas Vaa Bermann.
15. **Presentasjon av «Design uten grenser» ved Tennessee University**
DUG-designer Jannicke Rogne.
25. **Om boligpolitikk og fortetting. Foredrag for Oslo Arbeiderparti**
Rådgiver Guro Voss Gabrielsen.
29. **Innlegg i midtveiseminar med Sarpsborg kommune**
Om prosjektet *Hvordan få flere barnefamilier til sentrum*.
Rådgiver Guro Voss Gabrielsen.
30. **Fra melkebutikker til kjøpesenter**
Kåseri på Litteraturfestivalen, Lillehammer.
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.
30. **Hyttedømmen**
Kåseri på Litteraturfestivalen, Lillehammer.
Fagsjef Hege Maria Eriksson.

JUNI

10. **Om kjøpesenter**
Foredrag for Drammen Venstre.
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.
21. **Debattant under designbiennalen Beyond Risør**
Tema: *What expectations can we have from designers to improve life?*
Leif Verdu-Isachsen, fagsjef design.
21. **Oppsummeringsinnlegg, dagskonferansen Beyond Risør**
Direktør Andreas Vaa Bermann.

22. **Design for Social Innovation**
Foredrag under Designbiennalen Beyond Risør
Heidi Dolven, rådgiver design.

28. – 29. **Lansering av Oslo arkitekturtriennale 2013**
Presentasjon og workshop.
Fagsjef Hege Maria Eriksson og prosjektmedarbeider Mariken Helle.

AUGUST

28. **Internasjonal lansering av Oslo arkitekturtriennale 2013**
Presentasjon og kuratorsamtale.
Fagsjef Hege Maria Eriksson og prosjektleder Kaja Jorem.

16. **Arkitekturens muligheter i skolen**
For studenter ved Høgskolen i Telemark på Notodden.
Seniorrådgiver Alf Howlid.

27. **Foredrag og paneldeltaker**
På finissagen til utstillingen ManMade Environment
på Nordische Botschaften, Berlin, Tyskland.
Kurator og prosjektleder Matti Lucie Arentz.

31. **Norsk arkitekturpolitikk og arkitekturpolitikk i Trondheim**
Seminar om lokal arkitekturpolitikk i Trondheim, Byplankontoret,
Trondheim kommune.
Direktør Andreas Vaa Bermann.

SEPTEMBER

04. **Foredrag om Barnetråkk for Riksantikvaren.**
Rådgiver Guro Voss Gabrielsen.

5. **Designrikets tilstand**
Foredrag under Norsk Forms årskonferanse.
Leif Verdu-Isachsen, fagsjef i design.

10. **Deltaker i debatt om bevaring av Borgen. Oslo.**
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.

11. **Foredrag om norsk arkitekturpolitikk og arkitekturpolitikk i Trondheim**
Folkemøte om lokal arkitekturpolitikk i Trondheim.
Direktør Andreas Vaa Bermann.

12. **Leder av paneldebatt, Arkitekturdagen 2012 i Haugesund.**
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.

12. **Om de reisendes opplevelser (OSL) og Statens designkonkurranse Design, skole og helse**
Under IT-funks brukerforum, med Forskningsrådet, FUG, KS og IMD.
Siri Eggesvik, prosjektleder design.

17. **Presentasjon av Norsk Form for ekspertbesøk fra Kina**
I samarbeid med Arkitektbedriftene og generalkonsulatet i Guangzhou.
Direktør Andreas Vaa Bermann.

18. **Sykkelkonferansen 2012, Trondheim**
Ordstyrer, avslutningssesjon.
Prosjektleder Therese Staal Brekke.

19. **Arkitekturens rolle i byutviklingen – hvem setter agendaen?**
Innlegg under byromsseminaret *Hvem skal bygge byen?*, i Mosjøen, Nordland.
Prosjektleder Therese Staal Brekke.
20. **Arkitektur skaper endring**
Pop-up med Carin Smuts fra Cape Town, Tyn tegnestue
og Dagur Eggertson.
Samtale moderert av fagsjef Hege Maria Eriksson.
22. **Design, læring og helse**
Innlegg under KS-seminar for folkehelsekoordinater, KS-representanter
og andre aktører innen lokalt folkehelsearbeid.
Rådgiver design Heidi Dolven.
22. **Arkitektur i skolen**
For studenter ved Høgskolen i Oslo og Akershus.
Seniorrådgiver Alf Howlid.
24. **Norsk Forms innspill til handlingsplan for kultur og næring**
Innspillskonferanse på DogA om design og arkitektur til Handlingsplan
for kultur og næring (KUD, NHD, KD) (Arrangør i samarbeid med
Norsk Designråd). Direktør Andreas Vaa Bermann.
27. **Kjøpesenter og sentrumsutvikling**
Foredrag på Sentrumskonferansen 2012. Trondheim.
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.
- OKTOBER**
4. **Oslo – Une introduction au pays, à la capitale et au peuple norvégien**
Foredrag for franske arkitekter på Norsk Form.
Prosjektleder Therese Staal Brekke.
10. **Presentasjon av Design uten grenser**
Norad, Oslo.
Fagsjef design Leif Verdu-Isachsen.
15. **Presentasjon av Design uten grenser**
For forskningsgruppen Integral Design på DogA.
Prosjektleder Synne Christiansen.
19. **Foredraget om kjøpesenter**
på konferansen ByggArena 2012 i Haugesund.
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.
19. **Presentasjon av Design uten grenser og ledet paneldebatt**
Muscon-konferansen, Oslo rådhus
Fagsjef design Leif Verdu-Isachsen.
25. **Debattdeltakelse på Manøver i regi av Design Region Bergen**
Direktør Andreas Vaa Bermann.
- 29.10 – 30. **Presentasjon av Barnetråkkregistreringene**
På seminar hos de nordiske ambassadene i Berlin.
Rådgiver Guro Voss Gabrielsen.

29. **Presentasjon av den norske varianten av Building Blocks**
under konferanse arrangert av Building Blocks Berlin og
De nordiske ambassader i Tyskland.
Seniorrådgiver Alf Howlid.

NOVEMBER

1. **Foredrag under konferansen Design without Borders – Creating change**
På DogA.
Fagsjef design Leif Verdu-Isachsen.
6. **Curator's talk**
Presentasjon av vandreutstillingen Detour Asia og Nasjonale turistveger ved
Korea Foundation Cultural Center i Seoul, Sør-Korea.
Prosjektleder Ellen Margrethe Skilnand.
8. **Nettverksmøte Helse og omgivelser, Oslo**
Innledende foredrag ved fagsjef Hege Maria Eriksson.
7. **Utvikling av DiaHelse**
Hvorfor og hvordan kan tjenstedesign benyttes når nye tilbud skal utvikles?
Foredrag under DiaHelse-konferansen.
Prosjektleder design Siri Eggesvik.
9. **Frokostmøte som del av nettverksmøte 8.11.**
Innledning: *Helse og omgivelser – arkitektur og design for livskvalitet og helse*,
av prosjektleder Therese Staal Brekke, som også var ordstyrer på resten av
møtet.
9. **Design som verktøy i samfunnsinnovasjon**
En introduksjon til tjenstedesign. Nettverksmøte for Norsk Forms
tverrsektorielle kommunenettverk.
Rådgiver design Heidi Dolven.
15. **Pecha Kucha på DogA, presentasjon av Design uten grenser**
Prosjektledere Kristoffer Leivestad Olsen og Synne Christiansen.
19. **Nordisk konferanse, arkitektens samfunnsansvar**
Ordstyrer.
Prosjektleder Therese Staal Brekke.
19. **Nordisk arkitekturpolitikknettverk, en rundebordssamtale**
Innledning og møteledelse ved fagsjef Hege Maria Eriksson.
20. **Status.nå 2012. Konferanse om norsk arkitekturpolitikk**
Rådgiver Guro Voss Gabrielsen, ordstyrer. Innledning og statusforedrag.
Fagsjef Hege Maria Eriksson.
20. **Presentasjon av Design uten grenser**
Jubileumsarrangement for Fredskorpset.
Prosjektleder Synne Christiansen.

DESEMBER

11. **Sensor på kjøpesenter-og byutviklingssemester**
ved Institutt for urbanisme og Landskap,
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.
Prosjektleder Morten Ragnøy Ednes.

Norsk Form holder til på DogA, i Hausmanns gate i Oslo. Bildet viser trappen opp til konferansesalen Mezzaninen. Foto: Knut Bry

6.

OM NORSK FORM

Ved utgangen av 2012 var det 34 ansatte i Norsk Form. Hvorav seks designere i utviklingsprosjektet Design uten grenser. Antall årsverk pr. 31.12. var 33,2, fordelt på 22 kvinner og 12 menn.

Stiftelsens styre besto i 2012 av seks medlemmer:

- Anniken Thue, styreleder
(oppnevnt av Kulturdepartementet)
- Einar Jarmund, nestleder
(oppnevnt av Kulturdepartementet)
- Kari Spjældnes
(oppnevnt av Kulturdepartementet)
- Kirsten Haugum
(oppnevnt av KS)
- Tore Gulden
(oppnevnt av profesjonsrådet for designutdanning)
- Karsten Jørgensen
(oppnevnt av profesjonsrådet for arkitekturutdanning)

Leder gruppa besto av direktør Andreas Vaa Bermann, kommunikasjonssjef, økonomi-og administrasjonssjef, programsjef, fagsjef design og fagsjef arkitektur.

Det er innarbeidet policy på å ikke forskjellsbehandle på bakgrunn av kjønn eller etnisitet. Norsk Form er en Miljøfyrtårnstiftelse. Det er dokumentasjonen på at vi har innført miljøledelse og gjennomført miljøtiltak.

NORSK FORMS ANSATTE I 2012

Direktør **Andreas Vaa Bermann**
Fagsjef arkitektur **Hege Maria Eriksson**
Fagsjef design **Leif Verdu-Isachsen**
Programsjef **Karianne Bjellås Gilje**
Kommunikasjonssjef (til 1.4.) **Pia Bodahl**
Kommunikasjonssjef (fra 1.8.) **Sverre Gunnar Haga**
Økonomi- og administrasjonssjef **Elisabeth Cavallini Fevik**
Konsulent (til 30.6.) **Marit Frimann Clausen**
Konsulent økonomi **Björg Borgenheim**
Konsulent **Reidun Bachke**
Prosjektkoordinator **Björg Dagenborg Viksand**
Rådgiver kommunikasjon **Charlotte Sætre**
Programmedarbeider **Ida Faldbakken**
Kommunikasjonsmedarbeider **Marte D. Marstrand**
Nettredaktør (til 1.8.) **Katharina Dale Håkonsen**
Nettredaktør (fra 10.10.) **Guri Idsø Viken**
Nettmedarbeider **Jon Edmund Hansen**
Kurator/prosjektleder **Matti L. Arentz**
Kurator/prosjektleder **Truls Ramberg**
Teknisk ansvarlig **Benny Lund**
Seniorrådgiver arkitektur **Alf Howlid**
Prosjektleder **Ellen Margrethe Skilnand**
Prosjektleder **Lennart Johansson**
Prosjektleder **Gunnar Bothner-By**
Rådgiver **Heidi Dolven**
Prosjektleder **Kristoffer Leivestad Olsen**
Prosjektleder **Synne R. Christiansen**
Prosjektleder **Siri Eggesvik**
Seniorrådgiver **Annichen Hauan**
Prosjektleder **Morten R. Ednes**
Prosjektleder **Therese Staal Brekke**
Rådgiver **Guro Voss Gabrielsen**
Prosjektleder **Marianne Rye Beck**
Prosjektleder, OAT2013 **Kaja Jorem**
Kommunikasjonsansvarlig, OAT 2013 **Bjørn Bye**
Prosjektmedarbeider **Mariken Landstad Helle**

Designere i Design uten grenser i 2012:

Marianne Boye (til 15.10.)
Neil Ryan (til 15.10.)
Jannicke Rogne (til 15.10.)
Magnus Halvorsen (til 31.3.)
Ivan Barigye (til 30.4.)
Brenda Asiimwe (til 30.4.)
Lucia Lobos (til 30.4.)
Valeria Gáitan (til 15.8.)
Emily Kihika-Kogere (fra 1.10.) (koordinator hos Makerere)
Per Endre Skårvik (fra 1.11.)
Terese Aarland (fra 1.11.)
Matthias Timmermans (fra 1.11.)
Li Xin (fra 1.11.)
Gerald Ssali (fra 1.11.)
Loukman Ali (fra 1.11.)

Kunstner Guro Giske med blant andre Norsk
Forms Alf Howlid under utplasseringen av
DogA-steinen i august 2012. Foto: Niklas Lello

7.

REGNSKAP 2012

RESULTAT 2012

	Note	2012	2011
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Salgsinntekter/konferanseavgift		1 689 746	649 609
Andre driftsinntekter		171 951	315 432
Leieinntekter		48 846	18 300
Tilskudd	1	37 897 464	36 028 290
Sum driftsinntekter		39 808 008	37 011 631
Prosjektkostnader		17 011 368	16 755 514
Lønninger og andre personalkostnader		12 271 144	11 000 116
Husleie		2 193 486	2 403 699
Utgifter til drift av lokalene		4 059 573	3 697 288
Avskrivninger		298 677	304 333
Tap på fordringer		0	24 522
Annen driftskostnad		3 334 583	2 889 001
Sum driftskostnader		39 168 831	37 074 473
Driftsresultat		639 176	-62 842
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Renteinntekter		214 423	255 784
Andre finanskostnader		117	514
Netto finansposter		214 306	255 270
Resultat før ekstraord. inntekter og kostnader		853 482	192 428
Årsresultat		853 482	192 428
OVERFØRINGER			
Overført til avsetning Kongens gate		800 000	110 000
Overført til annen egenkapital		53 482	82 428
Sum disponert		853 482	192 428

BALANSE 2012

EIENDELER	Note	2012	2011
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Investeringer Villa Stenersen		25 750	25 750
Investeringer Norsk Form		1 111 587	1 031 150
Investeringer i Kongens gate		0	9 964
Investeringer i teknisk utstyr		0	45 439
Sum varige driftsmidler		1 137 337	1 112 303
Aksjer		62 270	62 270
Sum anleggsmidler		1 199 607	1 174 573
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Tilskudd tilgode		129 364	189 781
Andre fordringer		1 712 385	1 860 833
Sum fordringer		1 841 749	2 050 614
Bankinnskudd kontanter og lignende		8 779 258	7 342 429
Sum omløpsmidler		10 621 007	9 393 043
Sum eiendeler		11 820 614	10 567 616

BALANSE 2012

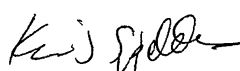
EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2012	2011
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital		200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Avsetning til Kongens gate		1 122 453	322 453
Annen egenkapital		265 075	211 593
Sum annen egenkapital		1 387 528	534 046
Sum egenkapital		1 587 528	734 046
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandører		1 357 401	1 191 028
Skyldige offentlige avgifter		1 527 061	1 536 724
Skyldig feriepenger lønn o.l.		1 628 661	1 426 820
Avsetning påløpte kostnader		1 244 363	1 816 195
Avsetning prosjekttilskudd	1	4 475 600	3 862 803
Sum kortsiktig gjeld		10 233 086	9 833 570
Sum gjeld		10 233 086	9 833 570
Sum egenkapital og gjeld		11 820 614	10 567 616

Oslo,
7. mai 2013

Anniken Thue
Styreleder

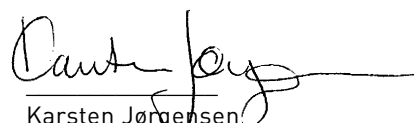

Einar Jarmund
Nestleder

Andreas
Vaa Bermann
Direktør

Kari Spjeldnæs
Styremedlem

Kirsten Haugum
Styremedlem

Tore Gulden
Styremedlem

Karsten Jørgensen
Styremedlem

NOTE 1. TILSKUDD

DRIFTSTILSKUDD FRA KUD (kap. 322 post 75)	29 507 000	
Sum	29 507 000	29 507 000
PROSJEKTTILSKUDD FRA KUD		
Nordisk symposium (kap. 322 post 75)	149 093	
Status.nå Innspillskonferanse 2012 (kap. 322 post 75)	75 000	
Sum	224 093	224 093
PROSJEKTTILSKUDD FRA ANDRE		
Design uten grenser (Fredskorpset)	3 561 966	
Design uten grenser (Norad)	2 225 850	
Design uten grenser - utstilling (Norad)	200 000	
Design uten grenser - konferanse (Utenriksdepartementet)	359 065	
Design uten grenser - Friprog (UNICEF)	86 500	
Tilskuddsordning (Utenriksdepartementet)	1 317 200	
Detour Asia transportstøtte (Utenriksdepartementet)	270 000	
Nordisk symposium (Nordisk Ministerråd)	54 364	
Detour DK (Den norske ambassaden i DK)	48 440	
Tab (Universitetet for miljø og biovitenskap)	30 000	
Tab (Oslo kommune PBE)	30 000	
Den reisendes opplevelse (OSL)	250 000	
Sommerskole (DogA)	5 783	
Helse - innhenting og systematisering (Husbanken)	75 000	
Helse - konferanse (Husbanken)	100 000	
Helse og livskvalitet Nettverk (Diverse kommuner)	165 000	
Sum	8 779 168	8 779 168
Tilbakeført ubenyttet prosjekttilskudd 2011		3 862 803
Sum		42 373 064
Avsetning ubenyttet prosjekttilskudd 2012		4 475 600
Sum inntektsført tilskudd 2012		37 897 464

KONTAKT

Norsk Form, DogA
Hausmanns gate 16
N-0182 Oslo

Telefon: +47 23 29 26 30
Faks: +47 23 29 26 31

norskform@norskform.no
www.norskform.no